
**SOCIO-PEDAGOGICAL DIMENSIONS OF THE APPLICATION OF ELECTRONIC
TRAINING FORMS IN THE STUDENTS' EXTRACURRICULAR ACTIVITY**

Yuliana Kovachka

South-west University "Neofit Rilski", Republic of Bulgaria, yuliana_k@swu.bg

Abstract: In the future pedagogical specialists' training, various combinations of traditional and electronic forms of education are used in advance and deliberately. The realization and use of this potential, as well as the structuring of a comprehensive system of organization of outsourcing social and pedagogical work of the students, is a prerequisite for building some key professional and social skills, according to the interests and abilities of the students. The purpose of this paper is to present the possibilities to apply the electronic forms of education in the universities with a focus on students' extracurricular activities. The emphasis is on the Blackboard Learn possibilities platform with its built-in tools for organizing and conducting various social initiatives as a means of establishing a space for student involvement, creating a voluntary community and the opportunity to apply the theoretical knowledge in practice. This is an innovative practice that started at the beginning of the academic year 2015-2016. The following objectives of the separate electronic content are differentiated: the creation of a space for sharing of good practices for extracurricular activity of students from "Social Pedagogy"; Maintaining student engagement in Blackboard Learn; Developing a learner community; Actively engaging students in constructing their own training; Organizing practical activities for application of knowledge. Specific tasks are set for their achievement: expanding, consolidating and extending the knowledge gained during the audience work; Acquiring new knowledge; Developing new skills; Developing a creative approach to solving the problems; Manifestation of the individuality of the student; Forming practical habits. And activities such as: adding calendar events; Creating discussion forums; Organizing links; Notification of upcoming events; Creating surveys; feedback. Overall, this learning space promotes students' creativity and supports the development of competencies related to setting goals, or organizing time; Choice for participation in an activity (motivation); Choosing the work forms (preferences, interest); Interaction (free speech), absence of a supervisor, but there is an organizer, assistant in the activity; Self-control, ie reflection, an awareness of weaknesses. The organization of student's extracurricular work should become a strategic goal of the university management in our country. It is necessary to structure units in the university, ensuring students' extracurricular activities.

Keywords: extracurricular activity, volunteering, e-learning, social initiatives.

**СОЦИАЛНОПЕДАГОГИЧЕСКИ ИЗМЕРЕНИЯ НА ПРИЛОЖЕНИЕТО НА
ЕЛЕКТРОННИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ В ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ НА
СТУДЕНТИТЕ**

Юлиана Ковачка

Югозападен университет „Неофит Рилски“, Република България, yuliana_k@swu.bg

Резюме: В подготовката на бъдещите педагогически специалисти изпреварващо и преднамерено се използват различни съчетания на традиционни и електронни форми на обучение. Осъзнаването и оползотворяването на този потенциал, както и структурирането на цялостна система за организация на извънаудиторната социалнопедагогическа работа на студентите са предпоставка за изграждането на редица ключови професионални и социални умения, съобразно индивидуалните интереси и възможности на учащите. Целта на тази публикация е да представи възможностите за приложение на електронни форми на обучение в университетското образование с фокус върху извънаудиторната заетост на студентите. Акцентът е поставен на възможностите на платформата за обучение Blackboard Learn, с вградените в нея инструменти, за организиране и провеждане на различни социални инициативи, като средство за обособяване на пространство за ангажирано участие на студентите, създаване на доброволческа общност и възможност за приложение на теоретичните знания в практиката. Това е иновативна практика, която стартира в началото на учебната 2015-2016 година. Диференцират се следните цели на обособеното електронно съдържание: създаване на пространство за споделяне на добри практики за извънаудиторна дейност на студенти от специалност „Социална педагогика“; поддържане ангажираността на студентите в Blackboard Learn; развитие на общност на учащите; активно ангажиране на студентите в конструирането на собственото си обучение;

Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

организиране на практически дейности за прилагане на знанията. За постигането им са заложили конкретни задачи: разширяване, затвърждаване и задълбочаване на знания, получени по време на аудиторната работа; придобиване на нови знания; развиване на нови умения; развиване на творчески подход към решаването на поставените проблеми; проявяване на индивидуалността на студента; формиране на практически навици. И дейности, като: добавяне на календарни събития; създаване на дискуссионни форуми; организиране на връзки; известяване на предстоящи събития; създаване на проучвания; обратна връзка. Като цяло това образователно пространство насърчава креативността на студентите и подпомага развитието на компетенции, свързани с: поставяне на цели, респективно организация на времето; възможност за избор за включване в дейност (мотивация); избор на форми за работа (предпочитания, интерес); взаимодействие (свободно изказване на мнения), липса на пряк ръководител, има организатор, помощник в дейността; самоконтрол, т.е. рефлексия, възможност за осъзнаване на слабости. Организацията на извънаудиторната работа на студентите следва да се превърне в стратегическа цел на университетското управление у нас. Необходимо е да се структурират подразделения в университета, обезпечаващи извънаудиторните дейности на студентите.

Ключови думи: извънаудиторна дейност, доброволчество, електронни форми на обучение, социални инициативи.

Динамичното общество изисква множество промени, в това число и във философията и организацията на обучението. Педагогическата практика се основава на принципите на опита, взаимодействието, на въвеждането на методи и форми на обучение, които да са в унисон с развитието на новите технологии. Бързият и лесен достъп до голям обем информация превръща съвременният студент в активен участник в учебния процес и равностоен партньор в изследователската работа. От своя страна съвременният преподавател, следва да развива потребност от усъвършенстване у студентите като ги организира, подпомага, подкрепя, мотивирайки ги да бъдат активни и продуктивни. Преподавателят в електронната образователна среда е с разширени правомощия (в ролята на съветник, съучастник, лидер, модел на академизъм, геймър) и влияние върху формиращите се структури на съзнанието по отношение на познавателните, етическите, логическите и волеви съдържания. Академичната мрежа генерира своя общност от вътрешни правила, сред които може и следва да развие възможностите на е-обучението за допълване на пропуските на хуманизация в образованието чрез акцент върху общочовешките и индивидуализирани ценности (Апостолова 2014: 161).

Виртуалната реалност е реалността на студентите, които обучаваме (Гювийска, Цанков 2012, с.85). За тях тя не е просто друга реалност, а „моята реалност“, а в качеството ѝ на образователна възможност е технологична инвестиция, която сама по себе си не би могла да промени радикално самото образование. За да бъде образователна иновация „виртуалната реалност“ трябва да бъде ценност, а не просто разгръщане на техническата сръчност на обучаемия.

Осъзнаването и оползотворяването на възможностите, които съдържат извънаудиторните и електронни форми на обучение, както и структурирането на цялостна система за организация на извънаудиторната учебна работа на студентите са предпоставка за изграждането на редица ключови професионални и социални умения, съобразно индивидуалните интереси и възможности на студентите.

Целта на тази статия е да покаже някои възможности на електронната платформа за обучение Blackboard Learn (Ballistic cell, 2012), чрез които студентите да бъдат ангажирани активно в процеса на извънаудиторна дейност, чрез организиране и провеждане на различни социални инициативи, да се повиши тяхната мотивация за учене, да се скъси дистанцията между преподавателя и студента, да се създаде още една възможност да общуват помежду си, да споделят мнения и да вземат решения, като се определи пространство за активно планиране, организиране и осъществяване на разнообразни видове дейности.

Това е иновативна практика, която стартира в началото на учебната 2015-2016 година. Основната идея е да се привлече вниманието и да се ангажират студентите от специалност „Социална педагогика“ с извънаудиторни дейности, които да са видими за всички студенти. Акцент се поставя върху:

- Извънаудиторната заетост на студентите и възможностите за нейното развитие и качествено ѝ управление. Свидетели сме на осъществяването на множество проучвания по отношение подобряване на аудиторната учебна работа, но не можем да кажем същото и по отношение на извънаудиторната. Недооценяването на проблемите за планирането и организацията на извънаудиторното време на студентите, за систематизирането на извънаудиторните задачи, за мотивирането на студентите за активно включване в различни форми на извънаудиторна работа, водят до редица негативни последици.

Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

Няма ясно обоснована концепция за организирането и контролирането на извънаудиторната учебна работа на студентите, била тя самостоятелна или групов.

- Доброволчеството, като съпътстваща обучението в специалността дейност, която в чуждестранни университетски организации е неотменна част от обучението и необходимо условие за дипломиране;

- Междуинституционалното партньорство, като възможност за сътрудничество и връзка между теорията и практиката, която да осигури възможности за взаимодействие между студентите и потребителите на социални услуги.

В концепцията са заложени две основни ядра:

- Обучение в действие, в и чрез опита, при което е важен процеса, а не само продукта, както е в повечето случаи в университетското образование (реферат, курсова работа, анотации и пр.)

- Смесено (традиционно и електронно обучение), при което чрез взаимно допълване, се достига по различни канали и учебни пътеки до конкретните индивиди.

Опитът от приложението на платформата Blackboard Learn в обучението по различни учебни дисциплини във Факултета по педагогика на Югозападен университет „Неофит Рилски“ е основание да се открият някои проблемни области:

1. На първоначалния етап се забелязва страх от новото и неумението на някои студенти да работят в такава образователна среда (при магистри, студенти задочно обучение, като цяло по-възрастни), т.е. липса на дигитална компетентност.

2. В последващите етапи се очерта тенденция тази форма на обучение да се използва от преподавателите предимно за оценяване, като преимуществено се прилагаха електронни тестови задания (Попкочев 2015: 41) и студентите я свързваха преимуществено с това. У учащите се оформи представата, че всичко, което е свързано с този тип обучение се оценява и при значителна част от тях се очерта колебливост и страх от провал. Останалите инструменти (извън тези, които се оценяват) в електронната платформа, с различните възможности и функционалности които предлагат се използваха по-скоро епизодично.

3. Анализът на съществуващите практики на обучение във Факултета по педагогика насочи вниманието към липсата на системност и последователност по отношение на работата в Blackboard Learn. На практика обучението в платформата е съотнесено към предпочитанията на определени преподаватели, които избират произволно учебни дисциплини, в които да структурират учебното съдържание без да се търси необходимата взаимовръзка, последователност, междупредметни връзки. В конкретния факултет се очерта тенденция студентите да имат структурирани учебни курсове в рамките на първата и втората година от обучението си, при което свикват с определен начин на комуникация с преподавателя, с определен стил учене и достъп до различни ресурси, а в последващите години нямат възможността да продължат обучението си в тази образователна среда.

Основните принципи, въз основа на които е структурирано образователното пространство са:

- Взаимодействие и сътрудничество;
- Подкрепяща среда.

Сътрудничеството и взаимодействието стоят в основата на развитието на общността на учащите и на учебните мрежи. Те осигуряват поддържаща учебна среда, която:

- ✓ насърчава участието и поемането на риск;
- ✓ насърчава ученето и изследователската работа;
- ✓ намалява страха от провал.

Преди въвеждането на тази практика в конкретната специалност се очерта липсата на взаимодействие и сътрудничество между студентите от различни курсове, които не се познаваха помежду си и не познаваха работата на своите колеги.

Стратегическа предпоставка за ефективна, ангажираща и продуктивна извънаудиторна заетост на студентите е осигуряването на необходимите педагогически условия, в чиято основа е предварителното планиране и систематизиране на различни видове задачи за изпълнение.

Констатираните проблемни области са основание да се диференцират следните цели на обособеното електронно съдържание:

- Създаване на пространство за споделяне на добри практики за извънаудиторна дейност на студенти от специалност „Социална педагогика“;
- Поддържане ангажираността на студентите в Blackboard Learn;

Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

- Развитие на общност на учащите;
- Активно ангажиране на студентите в конструирането на собственото си обучение;
- Организиране на практически дейности за прилагане на знанията.
- За постигането им са заложили конкретни задачи:
- Разширяване, затвърждаване и задълбочаване на знания, получени по време на аудиторната работа;
- Придобиване на нови знания;
- Развиване на нови умения;
- Развиване на творчески подход към решаването на поставените проблеми;
- Проявяване на индивидуалността на студента;
- Формиране на практически навици.

И дейности, като:

- Добавяне на календарни събития;
- Създаване на дискуссионни форуми;
- Организиране на връзки;
- Известяване на предстоящи събития;
- Създаване на проучвания;
- Обратна връзка.

Съдържанието (аудио, видео и текстово) е структурирано в отделни учебни модули, които се отнасят да определени инициативи. То е мултимодално (Ждрапански 2014: 88), видимо и достъпно за всички студенти (от първи до четвърти курс) от специалността, като по тяхно желание е осигурен достъп чрез апликация на мобилните телефони. Съдържанието е в резултат от дискусии върху идеи от страна на студентите и тяхната практическа реализация – самостоятелно или в партньорство с други институции. За по-лесна ориентация е оформена старт област „Добре дошли!“. Практическата дейност е съотнесена към теорията с помощта на различни инструменти и функционалности, като уикита, задания и други.

Като цяло това образователно пространство насърчава креативността на студентите и подпомага развитието на компетенции от друг порядък, свързани с:

- Поставяне на цели, респективно организация на времето;
- Възможност за избор за включване в дейност (мотивация);
- Избор на форми за работа (предпочитания, интерес);
- Взаимодействие (свободно изказване на мнения), липса на пряк ръководител, има организатор, помощник в дейността;
- Самоконтрол, т.е рефлексия, възможност за осъзнаване на слабости.

Организацията на извънаудиторната работа на студентите следва да се превърне в стратегическа цел на университетското управление у нас. Необходимо е да се структурират подразделения в университета, обезпечавачи извънаудиторните дейности на студентите. Методическа помощ в това отношение да оказват и отделните факултети и катедри, които да определят основните направления, съдържание, форми и задачи за извънаудиторната подготовка на студентите в условията на традиционна и електронна образователна среда.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Апостолова, Г. (2014) За възможностите и пространствата на Е-обучението в хуманен, транскултурен и институционален образователен аспект, В: Електронни форми на обучение в университетското образование. Благоевград
- [2] Гювийска, В., Цанков, Н. (2012) Виртуалната реалност – образователни етими (логика) във висшето училище. В: Учебни постижения на студентите от факултета по педагогика в условията на смесено (традиционно и електронно) обучение. Благоевград
- [3] Ждрапански, И. (2014) Web 2.0 функционалност в Blackboard Learn, В: Електронни форми на обучение в университетското образование. Благоевград
- [4] Попков, А. (2015) Електронни тестови задания и дистрактори, В: Сб. Личностно развитие на учениците в съвременното образование и общество. Благоевград
- [5] Ballistic cell (2012) Ръководство за работа с Blackboard Learn. Югозападен университет „Неофит Рилски“. Благоевград